KĄZANIE,

NA VROCZYSTOSC OCZYSZCZENIA
Náyświętſzey Panny

MARYEY,

w Rádomiu w Kośćiele Farnym,
Pod czás Trybunału Skarbowego,

PRZEZ

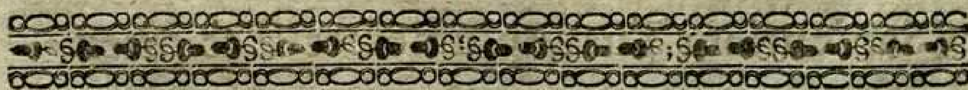
X. ALEXEGO od N. P. MARYEY
Scholarum Piarum

MIANE,

Roku Páńſk: 1692. Dniá 2. Lutego,

Zá dozwoleniem Starſʒych do Druku

PODANE.

w WARSZAWIE,
w Drukárni OO. Scholarum Piarum.
Roku Páńſkiego 1694.

Per Sapientiam Tuam plumescet Accipiter. *Iob. 39.*

Turres eius posuit in altitudinem. *Iudith. 1.*

PRZEDMOWA
DO
WIELMOZNEGO IEGOMOSCI
P. LUDWIKA
D'ORGEWAL,
STOLNIKA INFLANTSKIEGO. I. K. M.
Oberszterleytnanta.

Z*Achodźił mnie czesto roskaz niektorych Dobrodźieiow Zakonu mego, ábym Kazaniá moie ná Kommissyey Woyskowey Radomskiey miane, do druku podáł: ále kiedym się sąm sądźił, świátu tego pokázáć nie śmiáłem, co podłość rozumu táić kázáłá.* Vt auderem, hærebam, deprecabar honorẽ, impar oneri: donec timui, ne in contumaciam transiret obstinata modestia. *Gramund.* *Atoli kiedy Swięte posłuszenstwo przystąpiło, ábym Dobrodźieiowy przyiáćioł ukontentował, iedno przynámniey pod Imieniem W. M. M. Páná, świátu presentuię; podłość moię, powágą W. M. M. P. zasłániáiąc. A lubo mię wielkich łask W. M. M. P. dowody obliguią, y do wdźięczności poćiągáią, przećie tu,* de celebritate *Imieniá W. M. M. Páná nie myśliłem, bo tego* innata realitate *W. M. M. Pan nielubisz: iákoż morzu od kropel powodźi, áni słoncu, od zapáloney pochodni nie przybywá świátłośći. Chyba że ná Mistyczną Gromnicę W. M. M. Pan respektowáć będźiesz, pewnie ozdoby Domowi W. M. M. Páná przybędźie. Kiedy Panná Nayświętsza z Kázaniem moim, u W. M. M. Páná go-*

śći

ści, y Kolumnę Iaśnie Wielmożnego Iegomośći P. MARCINA HKABI ná Oborach OBORSKIEGO, Woiewody Podláskiego, teyże Kommissyey Radomskiey Marszałká, przy Herbownych W. M. M. Páná Wieżách, orázy Orłá, przy Iástrzębcu stáwiam. Tę mowie Kolumnę stáwiám, ná ktorey się pisáć może, co Kośćioł S. w Wielką Sobotę śpiewa:

S. Aug. Iam Columnæ huius præconia novimus, quã in honorem DEI rutilans ignis accendit: y ná ktorey triumphi, artifici simulante dextra, sculptæq; laudes, & titulis super afflata signis vita Corynthijs, cultusq; moresq; & perenni ponè loquax sua fama saxo. Rycerstwá Koronnego zapisane Wiktorie, y Samego W. M. M. Páná przedtym Biáłocerkiewski, Niemierowski, teraz Sorocki garnizon, pierwszy wstręt Nieprzyiáćielowi, ku pámięći y wdźięczności Oyczyzny odrysowany. Ze zaś ákcye W. M. M. Páná są w respekćie Náyiáśnieyszych Máiestatow, y w oczách Polskiego świátá, tu się zmieśćić nie mogą. Ani się tu tykáć śmiem gentilitias cunas W. M. M. Páná, boś wysoko sub charactere Posłá Wielkiego, Rodźicá swego we Szwecyey urodzony, od Krystyny Krolowey è fonte sacro levatus, & qui lectissimus orbi sangvis erat, familią w Koronie Francuskiey, Honorami prim bierzesz. Tą maximą do rąk Kawálera Kázanie oddaię, że in cõspectu Rycerstwa Koronnego było. A że w obligacyách moich łásce W. M. M. Páná wdźięczność winien iestem, Te metâ votorum, & laboris dulce lucrum mieć chćiáłem; życząc W. M. M. Panu Błogosłáwieństwá Boskiego.

W. M. M. PANA y Dobrodźieiá:

Niski Sługá
X. ALEXI S. P.

KAZANIE.

Lumen ad revelationem. Lucæ 2.

Ietylko w Niebie iasność z chwałą wieczną, *lumen gloriæ*, kompánią trzyma, ale y ná źiemi, sławá z prześwietnym łączy się imieniem, kiedy *lumen ad revelationem Gentium, & gloriam plebis, revelatio & gloria*, świetność y chwała nierozdźielnie towarzyszy. I niedármoć Panowie moi, Iáśńie Wielmożnemi, Iáśńie Oświeconemi piszecie się, bośćie ná chwałę zarabiali, y każdy *claris nomen virtutibus æquas.* Niedármo ogniem Marsowym y blaskiem szabli, iuż to Tatárskim Cymmeryom, iuż Tureckim Xieżycom mężnie świećićie, bo z tąd sławę nieśmiertelną maćie. *Insculpta cœlo gloria sospitat Heroas.* Sarb. Ale kto w domu przećiwko Ewánieliey, *lucernam ponit sub modio*, świetność swoię korcem tylko mierząc zakrywa, ten chwałę chybá między pospolstwem, albo Izraelskim gminem, *gloriam plebis Isráel*, mieć może.

A o świetle mistycznym Iezusie, dźiś *lumen ad revelationem* w ręku Symeona iáśnieiącym, co rzekę? kiedy tu iáśnieysza niż słońce demonstrácya: ráczey o dźiśieyszych gromnicách mowić będę, że gromnice gromią gromy, y gromią nice. Na chwałę twoię, świátłość z chwałą wieczną dawáiący Chryste Iezu, *Ad maiorem Nominis Dei Sanctificationem*, y Twoię Matko y Panno Przenáyświętsza.

Ze gromnicá gromi gromy, to nie nowina, bo ná gromy, ná grzmoty y pioruny, gromnice zaświecaćie. I ták trzymąm, żeśćie się tego z Pisma *Exod. 13.* náuczyli.

A

czyli. Wychodźi lud Boży z Egiptu do źiemie obiecaney, idźie Marsem przez Afrykáńſkie puſtynie, w dźikich kraiách ſtánowi kámpanią; Hetmani im Pan Bog, y niby w pierwſzey ſtraży, pod rytratem Kolumny marſzałkuie: *Dominus præcedebat eos per diem in Columna nubis, per noctem in Columna ignis.* Szczęśliwe woyſko, ktoremu ſam Pan Bog wodzem, ſzczęśliwe Rycerſtwo, ktore ſobie Páná Bogá za Regimentarza

Ferdin. 5. Hisp. Rex ad Regem Lusit. lub Dyrektorá obiera. *Existimo non tam conductionem militum, aut exercituum robur, quàm Religionē, & Iuris integritatem, nervum esse præliorum.* Wſpomnićie, iáko mężnie w pierwſzey po Chryſtuſowych tryumfách ſtawa Bataliey, naypierwſzy Zołnierz y Męczennik, lecą náń gradem od nieprzyiaćiela kamienie, á Bog przytomny, iákoby ie w kolumny obraca, y w ukoronowane Stefana Imie, ni dyámenty wſadza. Iákoż pewna, że ieżeli Bogá ſobie w oczach ſtanowiſz,

Actor. 7. *Ecce video*, pewnieć ſię niebo otworzy, pewnieć ſię Bog zá towárzyſz ſtanie, uznaſz *Filium hominis stantem à dextris.* Tak Káwalerſkie waży odwagi, że z Maie-

Petr. Dam. ſtatu wſtawſzy, *stat cum stante, bellat cum bellante.*

Co do pierwſzego textu, ten niżey odmieniá Piſmo, *Exod. 14.* y powiedá, że ná mieyſcu Páná Bogá, ktoś inſzy woyſku regimentował: *Tollens se Angelus qui præcedebat Castra, & Columna pariter:* niegodźi ſię inaczey tłumáczyć politykō, tylko gdźie ſam Bog, tám Páná rozumieć, *Dominus præcedebat*, á kto ná mieyſcu Bogá y Páná, tego mieć zá Aniołá. Bo z kądże proſzę w Rycerſkich ſercach odwága mężnieie? *tum*

Claud. *promptiùs ibunt te socio, tunc conspicuus, gratusq́; geretur sub te teste labor*, mawiał ſwemu Honoryuſzowi Theodozyuſz. Szczęśliwſze przeto świát głośi kampánie,

Virgil. gdźie *urget præsentia Turni.* Z tąd y Iuliuſza wáżono, że *in agmine, nonnūquam in equo, sæpius pedibus*

Sveton. *anteibat, capite detecto, seu sol, seu imber esset.* Po nim Auguſta naſtępuiącego nie mniey świat poważał, ile *non modo Ducis, sed militis officio functum*, ktory ſamą bytnośći w obozach miną, nieprzyiaćielá gromił,

Au-

Augustus vultu suo Actiacas legiones exterruit; to o nim Tacit. A o Tytuſie napiſał: *Decorū se promptumqve in armis, ac plerumque in opere, in agmine, gregario militi mixtus.* Tacit. l. 5.

Tkwi to y w ſercach waſzych, co w oczách było; iáko w ćięſzkich obozach, *Dominus præcedebat*; iáko w ták wielu bataliach, *Dominus præcedebat*; iáko do tryumfow y sławy na świát cáły, y nieſmiertelne Polſkiemu Imieniu wieki, *Dominus præcedebat*, bez reſpektu ná zdrowie Páńſkie, w kámpaniách, *monstrat tolerare labores, non iubet.* Zyćie ſwoie iedyny Chrześćiáńſtwá zaſzczyt, na ſzánc wyſtáwia. *Magno vitam pro munere donat.* Iák Słońce ná wſchodźie ochynawſzy ſię w burzliwym morzu, ćiemny Xiężyc, y nieprzyiázne Cymmerye wypędza, *una manu Orientem, altera Occidentem complexus, scire adhuc non potest, ubi tanti nominis fulgorem condat*, nie ſkąpym promieniem, ale ogniſtą kolumną ſwoim świeći; nieprzyiáćioł ni kometą ruinuie: *Dominus præcedebat eos in Columna*, Oſobą ſwoią, *Primus inire manus, postremus ponere Martem*: iák Kolumną, lepiey niż Chińſkie murem Páńſtwá záſłániá. A ieżeli po obozowych fatygách Máieſtat záſiędźie, to rezydencyą ſwoią, inkurſyom Tatarſkim graniczy: *arbore vitæ* z złotey Iábłoni Buławą, integritatem Chrześćiáńſtwá záſtáwiá. *Ille secundus apex bellorum & proxima cassis, cui latium & moles quassata recumbit.* dopieroz kiedy *Arma foris, consilia domi, Dominus præcedebat in Columna*: Woynę Swiętą ná kolumnie, przy Rzymſkiey legacyi ufundowawſzy, tak wielkich tryumfow fabrykę záłożył, Imieniá y Maieſtatu molem, *Thronus meus in Columna*, wſpiera. Seymow, Trybunałow koronnych, Kommiſſyi woyſkowych ſtrukturę, tym filárem dźwigá. *Fulcit & ornat.* Tą kolumną, ktorą w Papieżach dwoch z Domu Kolumnow, y podziśdźień w Kardynáłach Kośćioł Swięty wſparty. *Ecclesia Dei vivi Columná & firmamentum*, Chrześćiáńſtwá obronę, rad publicznych ſymetryą trzyma, áby nie tylko byłá Her-

Lucan. de Caton. — Claud. — Scribanus. — Silius. — Stat. 5. — Sillius. — Eccles. 24. — Hieron. Columna. in mundo symbol. — 2. Timot. 3.

bo-

bowney Korony baiula, tu Páńſká y Oycowſka prowi-
dencya, *curarum partem*, głowy ukoronowaney folgę
Mundus Symbol. ſkłada: *Maieſtati & ponderi*. Tu iák in Regia ſolis,
albo ná Rhodyiſkim koloſie, łaſkáwośći promieniámi
świećí, y teraz z Domu mądrośći ſwoiey, tęż Kolu-
mnę w Radom, mowię wyraźniey po ſtaropolſku, w
Rad dom przeniożſzy, *Dominus præcedebat eos in Co-*
lumna nubis, ni z obłoku łáſkáwą influencyą Iupiter,
do wieże Akryzyuſzá, złotym krwawych zasług de-
ſzczem, ná Koronne Rycerſtwo zpływa, upałom wo-
iennym ochłodę czyniąc; ſam Nayiáśnieyſze promie-
nie ſwoie obłokiem zásłaniá, *præcedebat eos in Colu-*
mna nubis, á Kolumná w obłoku áſpektow dobro-
czynnych, zápłáty woyſku, y tráktamentu marſzáł-
kuie. A iakoż źle oyczyźnie ominowáć? kiedy *Co-*
lumna nubis, roſą rześiſtą zapłáty, *campũ Martiũ*
Eccl. 26. ochłodźi, kiedy *vir bellator deficiens per inopiam*, nie-
płátne woyſko od Kolumny, ni *à Lydio lapide*, przez
1. Mach. 13. likwidacyą áprobowane zasługi *nervum belli*, *& ſu-*
per Columnas arma, odbierze. *Neque enim quies gen-*
Cic. lib. 2. Offic. *tiũ ſine armis, neque arma ſine ſtipendijs, ſive tributis*
haberi queunt: hæc nervos eſſe Imperij, ſemper dixerũt
ſapientes.

Nie darmo Pan ludowi wybránemu w Kolumnie
obłoku marſzałkuie, bo Pan w Kolumnie ieſt obło-
kiem. bo y ten Komiſarz ieſt obłokiem, deſzcze ſpu-
ſzcza ná zapłatę Rycerſtwu, ktore od źiem przez ex-
halácye, przez podymne, przez poborce odbiera:
Mundus Symbol. *Congrogata diſpertit*. Przeto Hebráyſki ięzyk ná in-
ſzym mieyſcu, *Gen. 23.* czyta: *Princeps; maximâ*
eminẽtiâ, nubes & exhalatio: bo Woiewodztwa, emi-
nencyom, obłokom, przez Poborcow oddawáć máią
dymy, ieżeli chcą źiemie, żeby ich krwáwo Nieprzy-
iáćielſki Xiężyc nieſuſzył, żeby im upał woienny nie-
ſzkodźił. Wzbijáią ſię obłoki, ſzerzą ſię chmury, á
z kądże? z wáporow, z exhalacyi. Ieżeli dymow źiem-
ſkich nie będźie, niebędźie deſzczu, ochłody, pokoiu.
Sáma ſobie ſzkodźi źiemiá, źiemiá nietłuſta, piáſzczy-
ſtá,

ſtą, piáſzczyſtá, exhalacyi niedaiąca. Patrzy łako-
mo ná źiemie náſzę, od Xiężycá Azyatycki Syryuſz,
y páli, mierzy z źimnego Nieba ſtrzelec, obłok od
tey ſzkody źiemię zasłoni, ále źiemio dáy exálácyi.
Słał pożarem wſzyſtko, lub z źimnego Tryonu Szwedz-
ki lew, y znowu z pułnocy Moſkiewſki ſmok, iádem
iák Cerber napełnił, obłok temu poradźił, mowię żoł-
nierz, bo brał zasługi. A iáko obłok deſzczem kropi,
y Karamańſkie pyſzno rozbite námioty, y podleyſze
ſzałáſze, *Dives in omnes*; ták zapłátá według zaſług, Rom. 10.
według ſzarzy káždemu iść powinná, ták Zołdátowi ná
lenungi, iáko Vſzarzowi za ćwierći. Mieyćie tego
nádźieię, bo to tu *Dominus præcedebat in Columna per*
diem. Ieſt ná to dźień iáſny, luſtru, popiſu, likwidacyi;
widźi to dobrze *columna per diẽ*, bo experientia, prze-
zorność, iák oko słoneczne przeniká. Ieſt to *Columna*
ignis, á náco? *per noctẽ:* áby ſkryte deceſſy, repartycye,
oświećić y znaleść; *Columna ignis per noctẽ*, áby y tych
obiáśnić, co ſię w domu, ni w nocy, Kampaniey, w o-
bozách okázyi chronią, co ná rekruty, ná porcye, aſ-
ſygnácye zabieraią, á kompletu niemaią, co krzywdzą
ná ſtanowiſkách, y w Marſie exorbituią, *Columna ignis*
per noctẽ; noc ſądźić y kárać będźie ciemnośći, á oſo-
bliwie z nátury ogniá Niebieſkiego, z náturȳ piorunu,
ſequitur motũ àeris, ućiekáiącym, w pokoiu kámieniẽ,
miáſto chleba zápłáći; ale ſię y nieruchomym z domo-
wego plácu gorō doſtánie: *Feriũt celſos fulmina montes.* Seneca.

Ná to Pan Bog w kolumnie Rycerſtwu przodko-
wáł, *in die obumbrans mulcebat, in nocte ignis ferociâ* Clem. Alex. in orat. ad
terrebat. Dobrym płáćił przez Kolumne w obłoku, gent.
złych karał piorunem: *Gratiæ & timoris indiciũ eſt*, Idem.
ſi obedieris, lucẽ; ſi non obedieris, ignẽ. Ale niewdźię-
czni Zydźi, że ich ſam Pan prowadźił, *Dominus præ-*
cedebat, ſzemráć poczeli, oſobliwie podobno *de tri-*
bu Levi, y iáko polityká nieſie, w oczy Pánu nie mo-
wili, á na ſtronie ſzemráli, ná Moyżeſzá wina, á Pánu
tykt. *Ideo tuliſti nos, ut moreremur in ſolitudine*. Co tu Exod. 13.
było po nás w tych puſtyniach? y dźikich polach?
B Ieże-

Ieżeli nas do obiecaney źiemie prowadźiſz, czyś nie-miał lepſzego tráktu? Coż rozumiećie, czego ći Zydźi godni byli, zá táką niewdźięczność? iákim tu trzebá było káráć gniewu Bożego gromem y piorunem? Ale że ná marmur pioruny nie biią, y tu Kolumna pioruny, grzmoty Boſkie tamowáłá. Rzecze zá tym Pan Bog do Moyżeſza, *Eleva virgam tuam, & extende manum tuam ſuper mare, & divide illud:* Moyżeſzu podnieś dyrektorſką láſkę twoię, morze czerwone przed tobą, wyćiągni rękę ku krwawemu morzu, uczyń w nim diwizyą. Szczeſć że Boże! áby tá láſká przy Kolumnie, przez morze krwi nieprzyiáćielſkiey marſzáłkowáłá, czarne y czerwone morze pódbiłá, w Kamieniec, y wopoki Rodopeyſkie ták uderzyłá, zeby zrzodło ochłody ludowi Bożemu, wyniknęło. Ták wiele może láſká w ręku Dyrektorá tego, ktory z Panem bywáł ná konferencyach, ták wielę ſię dźieie przez Kolumnę dniem iáśnieiącą, ogniem w nocy goraiącą, że zasłużonym płáći, złych ſądźi, od gniewu Bożego broni. Ale ráczey Miſtyczney Kolumnie y láſce, daymy weneracyą.

Ambroży Swięty *in Pſal. 118.* powiáda, że tá Kolumná w piśmie Bożym, byłá miſternym rytratem Panny Przenáyświętſzey. O gromie, álbo piorunie po-
Pſal. 113. wiáda Dawid Swięty, że to ieſt gniew Boſki. *Ab in crepatione tua fugient, à voce tonitrui tui formidabũt.* Poki Kolumna ludowi Bożemu świećiłá, poty gromy, poty gniew Boſki tamowáłá. A láſká czego byłá w taiemnicy konterfetem? pyta ſię *Rupertus* tym dyalogizmem. *Quid hæc Virga, niſi Virga ſtirpis Davidicæ?* Co to zá láſká w ręku Moyżeſzá, ktorá przez czerwone morze prowádźi ludźi? á to láſká z drzewa Dáwidowego, Panná Przenáyświętſzá Máryá. Tá nam wſzyſtkim marſzałkowała, przez krwawe morze niewinney Męki Iezuſowey. O Kolumnie ináczey Bonawentura Swięty rozumie, niżeli wyżey Clemens Alexandrinus námieniá: *Maria, Columna Nubis illuminata à Deo, & illuminãs mundũ, miſericordiæ & charitatis ſuæ beneficijs.* Panná Przenáyświętſza Máryá, ieſt Kolumna obłoku, bo iáko z obłoku deſzcz rzęśiſty ſpadá, ták od niey łáſkę miłośierdźiá odbierámy. Panná Przenayświętſza Maryá, ieſt Kolumna ogniſta. *Columna ignis per noctẽ. Quid nos miſeri & obtenebrati ageremus in nocte ſæculi, ſi tam luminosã Columnã non haberemus.* A gdźiebyſmy ſię w ten czás ućiekli, kiedy gniewem Boſkim ſprawiedliwość święta zagrzmi? kiedy ſię ſurowośćią Niebo ni nocą zachmurzy, gdybyśmy iáſney ná Niebie Kolumny, ná źiemi gromnice, ná pioruny gniewu Páńſkiego nie mieli. Prawdá, że iáko wodá brzegi włáſne podrywa, y ſzarpie, iako ogień też ſámę materyą pali y pſuie, ktorą ſię ſzerzy y rośnie; ták piorun powietrzny, obłoki w ktorych ſię rodźił, rozdźiera. Ale ſprawiedliwośći Boſkiey pioruny, reſpektuią ná miſtyczny obłok, Mátkę y Pannę Przenayświętſzą: kiedy ten obłok iáſny, Kolumna święcąca, gromnicá goráiącá, zaſtáwi ſię za nás, beſpieczni ieſteśmy od gromow Boſkich, ſurowe áſpekty nie ſzkodzą nam z Niebá. Niechay ſrożeie świętá ſprawiedliwośc gniewu piorunámi, áż ie gromnicá miſtyczná gromi. *Deus cui nemo reſiſtere poteſt, mitis effectus & requieſcẽs in Virgine Maria:* powiedźiáł Antoninus Swięty. Kolumná goraiąca, filar Niebieſki zapalony, ieſt świecá, ieſt gromnicá dźiśieyſza, gromy gromi ſurowośći Boſkiey, ktora nas od káraniá Boſkiego zasłaniá, dla ktorey, *reſpiciens Dominus per Columnã,* iák od marmuru wſtrzymywa piorun, iák woſk u świece, w ſprawiedliwośći ſwoiey miłośierdźiem miękczeie; nieprzyiáznych Egipcyanow, czarnych Murzynow, czartow mowię z uczonym Naxerą karze, á nam gromy kondonuie. *Columna Mariæ lucẽs felicitatem hominibus, cœcitatẽ dæmonibus affert.* Gromią tedy gromnice dźiśieyſze gromy, ále y gromią nice.

A coż ſą nice? Auguſtyn Swięty ná słowa Ianá S. *Et ſine ipſo factũ eſt nihil,* ták napiſał. *Omnia per ipſũ facta ſunt, ſed ſine ipſo factũ eſt peccatũ, quod eſt nihil*

Ná ćiemnośći ktore ſię wdárły ná świát, *& tene-bræ erant ſuper faciem abyſſi*, tego Pan Bog zażył ſpoſobu: *Dixitque Deus fiat lux, & facta eſt lux, & vidit lucem quod eſſet bona, & diviſit lucem à tenebris*. Zgadzáią ſię ná to Doktorowie Swięći, z Swietym Methodiuſzem wyżey miánowánym; że to Pan Bog náprzod ſtworzył obłoczek iáſny, ktorym rozpędźił ćiemnośći, z tego po tym obłoczku, wyprowádźił słońce. Obłoczek był hieroglifikem Panny Przenayświętſzey, ciemnośći gubiący, obłoczek był máterya, ná słońce nieſtworzone Iezuſá Páná. Coś podobnego ná niżſzy text w Piſmie, mowi Hugo Cardinalis: *Luminare majus Chriſtus, qui propriè diei, id eſt iuſtis præeſt; luminare minus, id eſt Maria, quæ præeſt peccatoribus.* Dla grzeſznikow, dla nocy dany Mieſiąc, daná od P. Bogá Náyświętſzá Panna Márya. Táć ieſt *lumen ad revelationem*, ná uśmierzenie chmur, gromow Boſkiego gniewu. Tá ieſt *lumen ad revelationem*; ná oświecenie ćiemnośći grzechowych, ná rozpędzenie niecnot, y złey śmierći; dla czego dźiſieyſze miſternym rytratem gromnice, gromią gromy, y gromią nice.

Kończę, á lármo słyſzę Pawłá S. do Rzymian: *Abijciamus ergo opera tenebrarũ, & induamur arma lucis.* Iákoby to Pawłowi Swiętemu nie doſyc było ná herbownym mieczu, iáko by to Rycerſtwu do blaſku żelaza, czegoś nie doſtawáło, *induamur arma lucis*, iákoby rzekł Apoſtoł S. luboli wielkiemi ſplendorami sławy, Imieniá, tryumfow, zasług, ogniem Marſowym iáśnieiećie, luboli glanſem oręża świećićie, iednák ná Boſkie gromy, ná grzechowe nice, niechay to ſercá y myśli oświeca, *lumen ad revelationem. Amen.*

